

Sygn. akt I Ns 139/14

POSTANOWIENIE

Dnia 13 listopada 2014 roku

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Naftyńska

Protokolant sekretarz sądowy Anna Kubis

po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 2014 roku w Gorzowie W..

na rozprawie

sprawy z wniosku M. P.

z udziałem uczestnika E. T.

w trybie wyborczym

postanawia

I. Nakazać uczestnikowi E. T. sprostowanie nieprawdziwych informacji o wadach budynku przedszkola publicznego w D. oraz niedostosowania budynku Szkoły Podstawowej (...) w D. do potrzeb uczących się tam uczniów w formie oświadczenia na antenie (...) G. o następującej treści „E. T. kandydat na Burmistrza D. z ramienia Komitetu Wyborczego Wyborców E. T. oświadcza, że dnia 5 listopada 2014 roku na antenie (...) G. w programie „K. s. – M. P. i E. T. kandydaci na Burmistrza D.” udzielił nieprawdziwych informacji twierdząc, że przedszkole publiczne w D. jest wykonane w technologii kartonowo – azbestowej i nie spełnia prawie wszystkich norm oraz że dzieci uczące się w Szkole Podstawowej (...) w D. nie mieszczą się tam i muszą biegać pół kilometra do stołówki, choć w rzeczywistości obiekty te są wysokiej jakości, nowoczesne, wyremontowane, a podopieczni mają wszystkie świadczenia na miejscu”, przy czym tekst ma zajmować cały ekran i mieć czcionkę łatwą do przeczytania na antenie (...) G., w czasie zbliżonym do publikacji materiałów wyborczych, pięciokrotnie po 20 sekund każda publikacja dotycząca sprostowania na koszt uczestnika.

II. W pozostałej części wniosek oddalić.

Sygn. akt I Ns 139/14

UZASADNIENIE

Wnioskodawca M. P. we wniosku złożonym w trybie wyborczym domagał się nakazania uczestnikowi postępowania E. T. sprostowania nieprawdziwych informacji o rzekomych wadach budynku przedszkola publicznego w D. oraz niedostosowaniu budynku Szkoły Podstawowej (...) w D. do potrzeb uczących się tam uczniów w formie oświadczenia na antenie (...) G. o następującej treści „E. T. kandydat na Burmistrza D. z ramienia Komitetu Wyborczego Wyborców E. T. oświadcza, że dnia 5 listopada 2014 roku na antenie (...) G. w programie „K. s.” – M. P. i E. T. kandydaci na Burmistrza D.” udzielił nieprawdziwych informacji twierdząc, że przedszkole publiczne w D. jest wykonana w technologii kartonowo – azbestowej i nie spełnia prawie wszystkich norm oraz że dzieci uczące się w Szkole Podstawowej (...) nie mieszczą się tam i muszą biegać pół kilometra do stołówki, choć w rzeczywistości obiekty te są wysokiej jakości, nowoczesne, wyremontowane, a podopieczni mają wszystkie świadczenia na miejscu”, przy czym tekst ma zajmować cały ekran i mieć wielkość łatwą do przeczytania na antenie (...) G., w czasie zbliżonym do

publikacji materiałów wyborczych, pięciokrotnie po 20 sekund każda publikacja sprostowania. Ponadto domagał się nakazania uczestnikowi wpłacenia kwoty 10.000 złotych na rzecz Towarzystwa (...) w Z. Koło Pomocy (...) w D..

W uzasadnieniu wniosku podał, że w dniu 5 listopada 2014 roku na antenie (...) G. został nadany program „K. s.”, będący debatą wyborczą pomiędzy wnioskodawcą a uczestnikiem postępowania jako kandydatami na burmistrza D., przy czym wnioskodawca pełni obecnie funkcję burmistrza D.. Podczas tej debaty uczestnik udzielił nieprawdziwych informacji o funkcjonowaniu przedszkola miejskiego i Szkoły Podstawowej (...) w D.. W swojej wypowiedzi podał, że przedszkole jest kartonowo – azbestowe, praktycznie wszystkie jego normy są niedopuszczane, natomiast szkoła nie mieści uczniów i należałoby rozpocząć od budowy nowego przedszkola i rozbudowy szkoły, aby młodzież uczyła się w jednym kompleksie i nie musiała na obiady biegać pół kilometra dalej.

Te wypowiedzi są nieprawdziwe zdaniem wnioskodawcy i miały na celu jego zdyskredytowanie, albowiem to on jako burmistrz odpowiada za stan budynków w opinii wyborców. Tymczasem Szkoła (...) jest zlokalizowana w zabytkowym obiekcie, który przeszedł generalny remont w 2010 roku, posiada salę gimnastyczną, korzysta też z hali sportowej przy ulicy (...), choć nie jest to konieczne. Poza zajęciami na tej hali wszystkie zajęcia dydaktyczne odbywają się w budynku szkolnym, tam również dzieci mają zapewnione wyżywienie, o czym świadczy dołączone oświadczenie dyrektora szkoły. Natomiast przedszkole publiczne łącznie z przedszkolem niepublicznym zaspokajają obecnie potrzeby mieszkańców D..

Uczestnik postępowania wniósł o oddalenie wniosku. Podał, że istotnie brał udział w programie telewizyjnym z wnioskodawcą, jednak program ten miał czysto publicystyczny charakter i nie nosił znamion debaty wyborczej. Tym samym poglądy uczestnika w nim wyrażone nie mają związku ze zbliżającymi się wyborami. Wypowiedzi uczestnika o przedszkolu i szkole w D. nie miały na celu zdyskredytowania wnioskodawcy w ocenach wyborców. Ponadto twierdzenia uczestnika nie były informacjami, a jedynie jego ocenami i również dlatego nie mogą być badane z punktu ich prawdziwości.

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek okazał się częściowo uzasadniony. Zgodnie z art. 111 § 1 Kodeksu Wyborczego jeżeli rozpowszechniane, w tym również w prasie w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 1984 roku Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5, poz. 24 ze zmianami), materiały wyborcze, w szczególności plakaty, ulotki i hasła, a także wypowiedzi lub inne formy prowadzonej agitacji wyborczej, zawierają informacje nieprawdziwe, kandydat lub pełnomocnik wyborczy zainteresowanego komitetu wyborczego ma prawo wnieść do sądu okręgowego wniosek o wydanie orzeczenia:

- 1) zakazu rozpowszechniania takich informacji;
- 2) przepadku materiałów wyborczych zawierających takie informacje;
- 3) nakazania sprostowania takich informacji;
- 4) nakazania publikacji odpowiedzi na stwierdzenia naruszające dobra osobiste;
- 5) nakazania przeproszenia osoby, której dobra osobiste zostały naruszone;
- 6) nakazania uczestnikowi postępowania wpłacenia kwoty do 100.000 złotych na rzecz organizacji pożytku publicznego.

Natomiast zgodnie z § 5a powołanego przepisu do sprostowania, odpowiedzi lub przeprosin publikowanych w programach nadawców radiowych lub telewizyjnych stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji dotyczące działalności reklamowej w programach telewizyjnych i radiowych, z tym że czas przeznaczony na ich publikację nie jest wliczany do dopuszczalnego wymiaru czasu emisji reklam określonego w art. 16 tej ustawy.

Kampania wyborcza powinna być prowadzona według określonych ustawą reguł i zasad. W toku rywalizacji kandydatów i ich komitetów wyborczych o zdobycie mandatu może dojść do złamania tych zasad, zarówno o charakterze drastycznym jak i nieznacznym. Powołany przepis ustanawia ochronę prawną w okresie kampanii wyborczej dla kandydata i pełnomocnika zainteresowanego komitetu wyborczego przed nieprawdziwymi informacjami zawartymi w materiałach wyborczych rozpowszechnianych w prasie, na plakatach, ulotkach, hasłach, a także wypowiedziach lub w innych formach agitacji wyborczej. Celem tego przepisu jest nie tylko ochrona uczestników kampanii wyborczej (kandydatów i komitetów wyborczych) przed skutkami rozpowszechniania nieprawdziwych informacji, ale również ocena prawidłowości przebiegu kampanii wyborczej, rywalizacji politycznej, zasad uczciwej konkurencji wyborczej, co ma zapobiegać zniekształcaniu opinii i ocen wyborców.

Sąd bada więc w sprawie wyborczej, czy zakwestionowana przez wnioskodawcę forma wypowiedzi jest materiałem wyborczym i formą agitacji wyborczej oraz czy informacje w niej zawarte są prawdziwe. Przepis ten dotyczy podawanych w materiałach odnoszących się do kampanii wyborczej faktów. Zadaniem sądu jest więc zbadanie, czy fakty te zostały przedstawione w sposób obiektywny, prawdziwy czy też niezgodnie z prawdą.

W niniejszej sprawie wnioskodawca jest obecnie burmistrzem D. i ubiega się o ponowny wybór na to stanowisko, natomiast uczestnik postępowania jest kandydatem na burmistrza D.. W dniu 5 listopada 2014 roku wnioskodawca i uczestnik brali udział w programie telewizji regionalnej (...) G. i przedstawiali tam w ramach trwającej kampanii wyborczej swoje propozycje zmian w regionie. Prowadzący program telewizyjny wyraźnie nawiązał do zbliżających się wyborów samorządowych i przedstawił wnioskodawcę oraz uczestnika jako kandydatów na stanowisko burmistrza D.. Wypowiedzi tam składane należy zatem uznać za związane ze zbliżającymi się wyborami burmistrza D.. Uczestnik postępowania w swojej wypowiedzi między innymi skomentował negatywnie stan przedszkola miejskiego i Szkoły Podstawowej (...) w D. podając, że przedszkole wykonane jest w technologii kartonowo – azbestowej i nie spełnia prawie wszystkich norm, natomiast uczniowie szkoły nie mieszczą się w niej i muszą chodzić na posiłki do stołówki oddalonej od szkoły o pół kilometra. Taka treść wypowiedzi wynika wprost z dołączonego do akt sprawy nagrania złożonego przez wnioskodawcę, na którym zarejestrowano program telewizyjny "K. s." z dnia 5 listopada 2014 roku. Wypowiedź ta zdaniem sądu miała charakter kampanii negatywnej, przedstawiającej obecnego burmistrza - wnioskodawcę w niniejszej sprawie w złym świetle, jako osoby nie dbającej o potrzeby mieszkańców D. związane ze szkolnictwem. Tymczasem wnioskodawca właśnie osiągnięcia w dziedzinie szkolnictwa traktuje wyjątkowo w swojej kampanii wyborczej i na tym tle ma zasługi, o czym zeznał na rozprawie. Wypowiedzi uczestnika postępowania dotknęły go więc, tym bardziej że odbiegają od rzeczywistości. Może to przełożyć się na ocenę wyborców i zmniejszyć szanse wyborcze wnioskodawcy w nadchodzących wyborach. Zrozumiałe jest w tych okolicznościach żądanie wnioskodawcy udzielenia mu ochrony prawnej przewidzianej powołanym przepisem Kodeksu Wyborczego.

Dołączone do wniosku dokumenty wskazują, że zarówno stan szkoły podstawowej jak i przedszkola miejskiego w D. są dobre i informacje podane przez uczestnika postępowania nie polegały na prawdzie.

Jeśli chodzi o Szkołę Podstawową (...) w D., to z protokołu odbioru końcowego z dnia 13 października 2010 roku wynika, że zabytkowy budynek szkoły został zmodernizowany. Wyniki prób technicznych oceniono pozytywnie. Ponadto z oświadczenia dyrektora tej szkoły S. W. wynika, że placówka znajduje się w doskonałym stanie, jest tuż po remoncie, posiada salę gimnastyczną, a uczniowie mają zapewnione korzystanie ze stołówki mieszczącej się w budynku szkoły. Powyższe dowody wskazują więc na to, że nieprawdziwe były wypowiedzi uczestnika podane w dniu 5 listopada 2014 roku podczas programu telewizyjnego o tym, że uczniowie nie mieszczą się w budynku szkolnym i muszą chodzić do odległej o pół kilometra stołówki.

Co do przedszkola miejskiego przy ulicy (...) w D., to zgodnie z dołączonym do wniosku protokołem kontroli pięcioletniej stanu budynku z 2011 roku, nie stwierdzono w budynku przedszkola uszkodzeń lub braków wymagających podjęcia jakichkolwiek działań. Stan budynku oceniono jako dobry, nie wpisano także uwag lub zaleceń do wykonania. Dach na budynku przedszkola jest w stanie dobrym, ma konstrukcję drewnianą, wykonany został z papy termozgrzewalnej i blachy powlekanej. Stan sieci hydrantowej przedszkola, stan kominów były także sprawdzane systematycznie i posiadają pozytywną opinię. Natomiast z dokumentów dołączonych do wniosku wynika,

że w 2006 roku rozpoczęto i zakończono prace przy demontażu płyt eternitowych z budynku przedszkola. Nie jest zatem prawdziwa informacja uczestnika, że budynek przedszkola to technologia kartonowo – azbestowa.

Przeprowadzone w sprawie dowody (nagranie na płycie CD, dokumenty dotyczące prac remontowych szkoły i przedszkola, przeglądu instalacji w tych budynkach, oświadczenie dyrektora szkoły, zeznania uczestnika i wnioskodawcy) wykazały w sposób wyraźny i nie budzący wątpliwości, że wypowiedzi uczestnika postępowania odnośnie stanu szkoły podstawowej (...) i przedszkola miejskiego w D. były niezgodne z rzeczywistością i tym samym nieprawdziwe. Skoro wypowiedzi te padły podczas programu w trakcie kampanii wyborczej na antenie telewizji regionalnej, uzasadnione jest żądanie wniosku, by uczestnik postępowania sprostował nieprawdziwe wypowiedzi poprzez odpowiednie ogłoszenie na antenie tej telewizji. Z tych względów żądanie wniosku zawarte w punkcie pierwszym należało uwzględnić na podstawie powołanego przepisu Kodeksu Wyborczego, o czym orzeczono w punkcie pierwszym postanowienia sądu.

Natomiast żądanie nakazania uczestnikowi wpłacenia kwoty 10.000 złotych na rzecz wskazanej przez wnioskodawcę organizacji pożytku publicznego jest zdaniem sądu nieuzasadnione i stanowiłoby nadmierne obciążenie finansowe dla uczestnika. Sąd uznał, że nakaz sprostowania nieprawdziwych wypowiedzi wyczerpuje przesłanki niezbędnej ochrony prawnej wnioskodawcy przed niezgodnymi z prawdą wypowiedziami uczestnika i stanowi dla niego adekwatną dolegliwość za naruszenie zasad uczciwej kampanii wyborczej. Dlatego wniosek w pozostałej części został oddalony w punkcie drugim postanowienia sądu.